

Србија је под утицајем здравствене кризе у другом кварталу ове године, према прелиминарним подацима Републичког завода за статистику имала пад бруто домаћег производа од 6,5 одсто, што је највеће смањење производње после 1999. године, рекао је главни економиста Фискалног савета Данко Брчеревић.

"Највећи пад током претходних криза био је у другом кварталу 2009. године, када је био готово упола мањи него сада и износио је 3,5 и у трећем кварталу 2014. године, када је био четири одсто услед поплава и 'провалије' у којој су се налазиле јавне финансије земље", рекао је Брчеревић.

Истакао је да нека тумачења резултата из другог квартала нису била објективна, у шта спада изјава премијерке Ане Брнабић да је резултат у другом кварталу био много бољи од очекивања.

Пад БДП од 6,5 одсто није био изненађење, јер Фискални савет је, како је рекао, прогнозирао да ће у другом кварталу 2020. пад БДП износити око седам одсто.

"Није изненађење ни то да је пад производње у Србији у другом кварталу много мањи него у већини других земаља ЕУ, где је по првој процени Европског статистичког завода пад БДП био чак 14,4 одсто, преко два пута дубљи него у Србији", рекао је Брчеревић.

Разлог за мањи пад производње у Србији није то што се, како је рекао, воде успешније економске политике од других, већ то што је Србија једна од најсиромашнијих европских земаља.

У привреди Србије, према његовим речима, није толико велико учешће делатности са високом додатом вредношћу, попут аутоиндустрије, производње машина и опреме и туризма, за којима је у кризи снажно пала тражња, већ се она у већој мери ослања на пољопривреду, прехранбену индустрију, производњу кућне хемије, које у кризи немају пад.

Оценио је да није добра пракса то што државни званичници Србије саопштавају статистичке податке о привреди пре него што их објави надлежна институција РЗС, што се потом користи за пристрасно тумачење података пре него их било ко види.

"Ако РЗС има спремне податке неколико дана пре него што се званично објаве, не видим разлог зашто то они први не саопште, а ако подаци нису спремни, то је још већи проблем, јер њихово преурањено изношење у јавност може да направи притисак на РЗС да се томе прилагођава", рекао је Брчеревић.

Мало је вероватно и да Србија, како је рекао, избегне пад БДП до краја године, што је најавила Брнабић.

"И Фискални савет очекује да се до краја године ситуација нешто поправи у односу на други квартал у ком је трајало ванредно стање, али то побољшање из више разлога неће бити довољно да преокрене негативне економске токове", рекао је Брчеревић.

Разлог због кога се очекује да ће се пад БДП продужити до краја године је, како је рекао, то што ће неки делови привреде, као туризам, бити снажно погођени епидемијом током целе године, што се не очекује брз опоравак земаља ЕУ у које Србија извози и што су значајно пале стране директне инвестиције, које су у претходним годинама биле важан покретач раста домаће привреде.

Други разлог је, како је рекао, што ће резултати из друге половине године поредити са високом базом из истог периода 2019. године, када је БДП једнократно повећан услед изградње гасовода Турски ток, па Фискални савет не очекује да ће се 2020. година завршити са нултим растом као што најављује Брнабић, већ са рецесијом, односно падом БДП од око три одсто.

"Проблематична је и оцена да је запосленост у Србији наставила да се повећава и у овој кризи", навео је Брчеревих.

Тачно је, како је рекао, да се тренд смањења запослености не види у тренутно доступним подацима, али је разлог то што се подаци о неформалној запослености, у којој је пад вероватно већ почео, објављују са закашњењем, а у формалном сектору исплаћује се велика државна помоћ привреди за очување радних места.

Према његовим речима, истеком те помоћи, пад запослености крајем године и у формалном сектору, готово је извешан.

Економски је немогуће, како је оценио, да се повећа запосленост, уз релативно дубок пад привредне активности, какав има Србија.

Брчеревих је рекао и да су претеране и оцене синдиката да ће у кризи посао изгубити више стотина хиљада радника

"Прецизне прогнозе о броју радника који ће изгубити радно место још су немогуће, али ми за сада очекујемо да би смањење БДП од око три одсто могло да доведе до умереног пада запослености од један до 1,5 одсто, што значи да би током кризе без посла могло остати од 30.000 до 50.000 запослених", рекао је Брчеревих.

(Бета)

